

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Хмельницького інституту
соціальних технологій Університету
„Україна”

Михайло ЧАЙКОВСЬКИЙ

09 2025 р.

СИЛАБУС навчальної дисципліни

Повна назва дисципліни (державною мовою)	Методи обстеження та контролю у фізичній терапії
Спеціальність	I7 Терапія та реабілітація
Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія
Рівень освіти	другий (магістерський) рівень
Статус навчальної дисципліни	професійний
Курс і семестр вивчення	1 курс, 1 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	4
Розподіл за видами занять та годинами навчання (зазначаються відповідно до навчального плану)	Лекції 30 год. практичні 16 год. Самостійна робота 74 год.
Вид індивідуального завдання	реферат
Форма підсумкового контролю	д. залік
Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу	https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=18321
Кафедра	Фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури та спорту
Викладач	Дуб Ігор Михайлович – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій Матвійчук Вікторія Маноліївна старший викладач кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту
Контактна інформація викладача для консультацій	<i>Телефон інституту:</i> (0382) 70-45-56 <i>Електронна пошта:</i> <i>Кабінет:</i> 37

Анотація навчальної дисципліни	
Мета дисципліни	підготовка висококваліфікованого конкурентоспроможного фахівця/фахівчині, здатного/ої продукувати нові ідеї та використовувати методологію педагогічної діяльності.
Мета орієнтована на формування компетентностей	<p>ЗК 01. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 04. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 07. Здатність працювати автономно.</p> <p>СК 01. Здатність професійно мислити, диференціювати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної сфер, визначати обмеження рухових та поєднаних із ними функцій, активності та участі пацієнта за біоцсихосоціальною моделлю, обмеження життєдіяльності.</p> <p>СК 02. Здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.</p> <p>СК 03. Здатність безпечно та ефективно обстежувати та оцінювати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп із обмеженнями повсякденного функціонування, зі складною прогресуючою та мультисистемною патологією, визначати фізичний розвиток та фізичний стан для прийняття науково-обґрунтованих клінічних рішень.</p> <p>СК 04. Здатність враховувати потреби пацієнта/клієнта, прогнозувати результати фізичної терапії, встановлювати пацієнтоорієнтовані довгострокові та короткострокові цілі, формулювати завдання, розробляти, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.</p> <p>СК 05. Здатність безпечно та ефективно проводити втручання на основі принципів доказово-інформованої практики, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи, забезпечувати їх відповідність цілям фізичної терапії, функціональним можливостям та динаміці стану пацієнта/клієнта.</p> <p>СК 06. Здатність провадити професійну діяльність у реабілітаційних закладах, відділеннях, підрозділах, а також у територіальних громадах, у складі мультидисциплінарної реабілітаційної команди або самостійно, співпрацюючи з іншими працівниками охорони здоров'я та зацікавленими особами.</p> <p>СК 07. Здатність планувати, контролювати терапевтичне заняття, хід виконання програми фізичної терапії, аналізувати та інтерпретувати результати втручання, вносити корективи до розробленої програми чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану, маршруту пацієнта.</p> <p>СК 08. Здатність ефективно здійснювати професійну комунікацію, зокрема вести документацію різних аспектів фізичної терапії згідно вимог чинного законодавства, надавати підзвітні послуги.</p> <p>СК 09. Здатність провадити наукові дослідження у сфері фізичної терапії, використовувати й поширювати найкращі</p>

	<p>наявні докази у професійній та викладацькій діяльності для поліпшення якості послуг фізичної терапії та освіти.</p> <p>СК 11. Здатність здійснювати рефлексивну професійну діяльність, самоаналіз та безперервний професійний розвиток.</p>
Очікувані результати навчання	<p>РН 01. Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта.</p> <p>РН 04. Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.</p> <p>РН 20. Планувати та здійснювати особистий професійний розвиток, сприяти професійному розвитку колег.</p> <p>РН 21. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження у сфері фізичної терапії, висувати і перевіряти гіпотези, обирати методики та інструменти досліджень, аналізувати їх результати, обґрунтовувати висновки.</p>

Перелік тем навчальної дисципліни

Модуль 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОБСТЕЖЕННЯ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ

Тема 1. Вступ до дисципліни «Методи обстеження і контролю у фізичній терапії».

Розглядається особливості і значення обстеження як ключового етапу професійної діяльності фізичного терапевта. Поняття «обстеження», «оцінювання» та «контроль» як взаємопов'язані складові реабілітаційного процесу, що забезпечують обґрунтоване прийняття клінічних рішень. Роль фізичного терапевта у діагностичному процесі, зокрема в контексті мультидисциплінарної взаємодії. Етапи реабілітаційного обстеження — від первинного контакту з пацієнтом до формування клінічних висновків. Модель оцінювання на основі Міжнародної класифікації функціонування. Структура МКФ та її застосування у практиці фізичної терапії для формування реабілітаційного діагнозу. Суб'єктивні та об'єктивні методи клінічного обстеження, збір анамнезу, інтерв'ювання пацієнта, застосування опитувальників якості життя, базові методи фізикального обстеження — огляд, пальпація, перкусія та аускультация. Формування клінічного мислення, що передбачає здатність аналізувати отриману інформацію, визначати пріоритети та приймати обґрунтовані рішення у процесі фізичної терапії.

Тема 2. Методи оцінки функціонального стану опорно-рухового апарату.

Оцінювання функціонального стану опорно-рухового апарату як основи визначення рухових порушень та обмежень діяльності пацієнта. Детально аналізується біомеханічний аналіз рухів, який дозволяє оцінити якість рухових дій, їх ефективність і безпечність. Аналіз ходи, постави та рухових патернів, виявлення компенсаторних механізмів і патологічних змін. Кінематичні характеристики руху (амплітуда, швидкість, траєкторія) та кінетичним параметрам (сила, момент сили, навантаження). Інструментальні методи обстеження, гоніометрія, динамометрія, стабілометрія, постуральний контроль, електроміографія як спосіб дослідження функціональної активності м'язів.

Тема 3. Оцінка сили м'язів (мануальне м'язове тестування), амплітуди рухів, гнучкості.

Методи оцінювання основних функціональних характеристик м'язово-скелетної системи. Мануально м'язове тестування, методика оцінювання амплітуди рухів: активні та пасивні рухи, а

також фактори, що впливають на їх обмеження. Оцінювання гнучкості. Взаємозв'язок між м'язовою силою, гнучкістю та функціональною здатністю пацієнта виконувати повсякденні дії, а також значення цих показників для планування реабілітаційних втручань.

Тема 4. Оцінка неврологічного статусу пацієнта.

Основні компоненти неврологічного обстеження, дослідження чутливості: поверхневу, глибоку та пропріоцептивну. Оцінювання рефлексів, методи оцінювання координації рухів, оцінювання рівноваги та постурального контролю. Роль неврологічного обстеження у формуванні індивідуальних програм фізичної терапії.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ

Тема 5. Клінічні інструменти обстеження і оцінки пацієнтів із захворюваннями серцево- судинної системи.

Базові компоненти обстеження та контролю стану пацієнта у практиці фізичного терапевта. Особливості фізичної терапії пацієнтів з захворюваннями серцево-судинної системи. Клінічні інструменти обстеження і оцінки при роботі з пацієнтами кардіологічного профілю. Обстеження і оцінка функціональних резервів системи кровообігу при дозованих динамічних фізичних навантаженнях.

Тема 6. Клінічні інструменти обстеження і оцінки пацієнтів із захворюваннями системи дихання.

Особливості фізичної терапії пацієнтів з захворюваннями системи дихання. Клінічні інструменти обстеження і оцінки при роботі з пацієнтами пульмонологічного профілю.

Тема 7. Клінічні інструменти обстеження і оцінки пацієнтів із захворюваннями опорно- рухового апарату.

Особливості реабілітаційного обстеження при роботі з пацієнтами з порушеннями опорно-рухового апарату. Методи обстеження і оцінки об'єму рухів в суглобах та хребті при роботі з пацієнтами з порушеннями опорно-рухового апарату. Методи обстеження і оцінки сили і тонуусу м'язів при роботі з пацієнтами з порушеннями опорно-рухового апарату.

Тема 8. Клінічні інструменти обстеження і оцінки пацієнтів неврологічного профілю.

Особливості реабілітаційного обстеження при роботі з пацієнтами неврологічного профілю. Особливості здійснення активно-пасивних переміщень пацієнтів з різними порушеннями систем організму в практиці фізичного терапевта.

Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Богдановська Н. В., Кальонова І. В. Фізична реабілітація засобами фізіотерапії : підручник. Суми : Університетська книга, 2024. 328 с.
2. Самойленко В. Б., Яковенко Н. П., Петряшев І. О. та ін. Медична і соціальна реабілітація : підручник. 3-тє вид. Київ : ВСВ «Медицина», 2023. 359 с.
3. Сокрута В. М. Фізична реабілітація та спортивна медицина : підручник. Львів : Магнолія, 2022. 340 с.
4. Григус І. М., Романишин М. Я. Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів : навч. посіб. Тернопіль : ТНПУ, 2023. 276 с.
5. Копочинська Ю. В., Кравчук О. П. Клінічна реабілітація в практиці фізичного терапевта : навч. посіб. Київ : НУФВСУ, 2024. 310 с.
6. Лях Ю. Є., Ковальчук В. В. Функціональна діагностика у фізичній терапії : навч. посіб. Львів : ЛДУФК, 2022. 295 с.

7. Мухін В. М. (оновлене видання) Фізична реабілітація : підручник. – Київ : Олімпійська література, 2023. 488 с.
8. Герцик М. С. Теорія і методика фізичної реабілітації : навч. посіб. – Львів : ЛДУФК, 2022. 260 с.
9. Palisano R., Orlin M., Schreiber J. (eds.) Campbell's Physical Therapy for Children. 6th ed. Elsevier, 2022. 896 p.
10. Long T. M. Handbook of Pediatric Physical Therapy. 3rd ed. Wolters Kluwer, 2019. 287 p.
11. Kisner C., Colby L. Therapeutic Exercise: Foundations and Techniques. 7th ed. F.A. Davis, 2017.
12. World Health Organization. How to use the ICF: A practical manual for using the International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF). Exposure draft for comment. Geneva. 2013. 127p
13. Jaana Paltamaa, Anu Myllyharju-Puikkonen. *Icf in person-centred rehabilitation. Material to support the interprofessional implementation.* 2023. 54p.

Допоміжна:

1. Класифікатор функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я. НК 030:2022. Київ : Міністерство охорони здоров'я України. 2022. 226 с.
2. Класифікатор медичних інтервенцій. НК 026:2021. Київ. Міністерство охорони здоров'я України 2021. 170 с.
3. Питання організації реабілітації у сфері охорони здоров'я : Постанова Кабінету міністрів України від 3 листопада 2021 р. № 1268. Київ. 43 с.
4. Фізична терапія у неонатології та педіатрії : рекомендована література з навчальної дисципліни. Львів, 2019. 3 с.
5. Бурка О. Терапія та реабілітація в науці і клінічній практиці: сучасні виклики, шляхи вирішення : монографія. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2024. 158 с.
6. Бурка О. Теоретичні аспекти впровадження сучасних методик відновлення організму як цілісної системи : монографія. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2023. 161 с.
7. Пешкова О. В. Сучасні технології фізичної терапії та ерготерапії : навч. посіб. Харків : ХДАФК, 2023. 220 с.
8. Кравчук О. П., Серeda О. В. Оцінювання функціонального стану пацієнтів : навч. посіб. Київ : НУФВСУ, 2022. 240 с.
9. Григус І. М. Реабілітація осіб із захворюваннями серцево-судинної системи : навч. посіб. Тернопіль : ТНПУ, 2024. 260 с.
10. Шевчук Л. В. Основи клінічного обстеження у фізичній терапії : навч. посіб. Львів : Світ, 2023. 210 с.
11. Дубровський В. І., Романенко В. В. Методи функціонального тестування у фізичній терапії : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 230 с.
12. Яременко О. Б. Фізична терапія при неврологічних захворюваннях : навч. посіб. Київ : Медицина, 2024. 300 с.
13. WHO Guidelines on Physical Activity and Sedentary Behaviour. *World Health Organization*, 2020.

Система оцінювання результатів навчання:

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо. За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS. Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру. Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і

мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів. Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче. Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Реферативні дослідження та есе, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях. Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Накопичування рейтингових балів із навчальної дисципліни:

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ НА ЗАЛІКУ

Поточне тестування та самостійна робота										ІНДЗ	Залік	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	МК 1	T6	T7	T8	T9	МК 2	20	30	не більше 100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

*- залік складається у випадку, коли здобувач освіти не набрав необхідну кількість балів для автоматичного заліку, або ж хоче підвищити свій бал.

Шкала оцінювання результатів навчання:

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Політика курсу:

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми, відрахування.

Комунікаційна політика

Здобувачі освіти повинні мати активовану пошту. Обов'язком здобувача освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки та відвідування, перегляд інформації у Viber-групі,

у розділі сповіщень на платформі Moodle. Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача освіти є робота з дистанційним курсом. Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту кафедри.

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі освіти мають відвідувати лекційні та практичні (семінарські) заняття. Відсутність на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку здобувачів освіти і поліпшенню іміджу університету (інституту/коледжу). При дистанційній чи змішаній формах організації освітнього процесу відвідуваність занять стає тотожною відвідуваності та активності здобувача освіти (виконанню завдань).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі освіти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач освіти, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач освіти не згоден із оцінюванням його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку в установленому порядку.

Бонуси

Здобувачі освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій, отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання / до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту ОПП «Фізична терапія, ерготерапія»; (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання) спеціальності І7 Терапія та реабілітація, яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами.

Силабус затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту

Протокол від „28” серпня 2025 року № 1

ПОГОДЖЕНО:

Заступник директора
з освітньої діяльності
Хмельницького інституту
соціальних технологій

Наталія ЛУЦКЕВИЧ

Завідувач кафедри фізичної терапії,
ерготерапії, фізичної культури і спорту

Людмила КРАВЧУК